

Bryssel 4.1.2022
COM(2022) 4 final

2021/0438 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Moldovan tasavallalle

{SWD(2022) 1 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Moldovan tasavaltaa ovat viime vuosina koetelleet monet, muun muassa taloudelliset ja poliittiset, vaikeudet. Vuonna 2020 covid-19-pandemialla ja kesän kuivuudella oli huomattavan kielteinen vaikutus kasvuun: maan BKT supistui 7 prosenttia. Moldovalle tämä merkitsi pahinta taantumaa sitten maailmanlaajuisen finanssikriisin. Taloudellista taantumaa pahensi entisestään marraskuussa 2020 pidettyjä presidentinvaaleja seurannut pitkittynyt poliittinen kriisi, joka ratkesi lopulta heinäkuussa 2021 pidetyillä parlamenttivaaleilla. Siitä alkaen, kun uusi uudistusmielinen hallitus aloitti tehtävässään elokuussa kaikki Moldovan poliittiset voimat (mukaan lukien presidentti, hallitus ja parlamentti) ovat toimineet yksituumaisesti ja asettuneet kannattamaan yhteistä tavoitteellista uudistusohjelmaa, jossa keskitytään keskeisiin politiikanaloihin, kuten oikeusalan uudistuksiin, hyvään hallintotapaan ja korruption torjuntaan.

Vaikka poliittinen tahtotila on saanut uutta pontta ja uudistusten toteuttamiseen on sitouduttu voimakkaasti, Moldovalla on edelleen ratkaistavanaan merkittäviä haasteita, jotka liittyvät muun muassa hallintoon, korruptioon, rajallisiin hallinnollisiin valmiuksiin ja äskettäiseen energiakriisiin, jonka seurauksena Moldovan talouden vakaus heikentyi entisestään ja maa joutui hankalaan neuvotteluprosessiin Gazpromin kanssa (uusi kaasuntoimitussopimus allekirjoitettiin 29. lokakuuta).

Koska Moldovan rahoitustarpeet ovat edelleen huomattavat – ulkoisen rahoitusvajeen arvioidaan olevan 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 – Moldovan hallitus pyysi 19. marraskuuta 2021 EU:lta uutta makrotaloudellista rahoitusapua, mitä edelsi IMF:n virkamiestason sopimus (josta ilmoitettiin 21. lokakuuta 2021) kolmivuotisesta 564 miljoonan Yhdysvaltain dollarin suuruudesta laajennetusta luotto-/rahoitusjärjestelystä.

Poliittisen vakauden palaututtua ja arvioituaan poliittista ja taloudellista tilannetta perusteellisesti komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksen uudesta 150 miljoonan euron makrotaloudellisesta tuesta Moldovan tasavallan hyväksi. Tuesta 120 miljoonaa euroa myönnetään lainoina ja 30 miljoonaa avustuksina.

Ehdotetulla makrotaloudellisella rahoitusavulla autettaisiin Moldovaa kattamaan osa jäljellä olevasta ulkoisesta rahoitustarpeesta, joka IMF:n uuden ohjelman yhteydessä on arvioitu 480 miljoonaksi Yhdysvaltain dollariksi vuosina 2021–2025.

Maksut suoritettaisiin kolmessa erässä siten, että jokainen erä, mukaan lukien ensimmäinen, olisi tiukasti kytketty sekä IMF:n ohjelman että useiden komission ja viranomaisten välillä sovittujen ja yhteisymmärryspöytäkirjassa lueteltujen lisätoimenpiteiden toteuttamisessa saavutettuun hyvään edistymiseen. Yhteisymmärryspöytäkirjassa keskitytään todennäköisesti politiikkauudistuksiin, jotka koskevat vuonna 2014 tapahtuneeseen pankkipetokseen liittyvään varojen takaisinperintää, edelleen jatkuvia julkisen varainhoidon uudistuksia, oikeusalan uudistusta, energia-alaa sekä yleisesti liiketoimintaympäristöä. Tarkoituksena on, että ehdotettu järjestely toteutuu rinnan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä (NDICI) rahoitettavien talousarviotoimien yhteydessä annettavan tuen kanssa.

Tähän ehdotukseen liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa selostetun mukaisesti ja Euroopan ulkosuhdehallinnon poliittisesta tilanteesta tekemän arvion perusteella komissio katsoo, että ehdotetulle makrotaloudelliselle rahoitusavulle asetetut poliittiset ja taloudelliset edellytykset täyttyvät.

- **Yleinen tausta**

Vaikka elpyminen vuoden 2020 vakavan taantumun jälkeen on ollut huomattavaa, Moldovan makrotalouden näkymät ovat edelleen haavoittuvat. Tämä johtuu osittain vaikeasta pandemiatilanteesta (covid-19-tapausten määrä kasvaa, ja rokotuskattavuus oli joulukuun 2021 alussa alle 30 %) sekä viimeaikaisesta kaasukriisistä, joka on lisännyt entisestään Moldovan talousvaikeuksia. Näiden lisäksi maata vaivaavat rakenteelliset heikkoudet, joita ovat erityisesti rajalliset hallinnolliset valmiudet, tarve parantaa edelleen hallintoa sekä käynnissä oleva korruption torjunta.

Pandemian aiheuttaman, vuonna 2020 tapahtuneen jyrkän pudotuksen jälkeen talous elpyi merkittävästi vuoden 2021 alkupuoliskolla, jolloin BKT kasvoi 11,5 prosenttia, joskin se oli pitkälti alhaisen lähtötason ansiota. Kasvun ennustetaan hidastuvan vuoden jälkipuoliskolla inflaation kiihtyessä ja kotitalouksien kulutuksen heiketessä. Tätä taustaa vasten IMF ja Maailmanpankki olettavat talouden elpyvän tänä vuonna noin seitsemän prosenttia ja supistuvan ensi vuonna 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Viime vuoden merkittävän disinflaation jälkeen kuluttajaindeksillä mitattu inflaatio kiihtyi voimakkaasti vuonna 2021 ja oli enimmillään, 8,8 prosenttia, lokakuussa, mikä ylitti merkittävästi Moldovan keskuspankin asettaman 5 prosentin (+/-1,5 prosenttiyksikköä) tavoitetason. Inflaation kiihtyminen johtuu pitkälti elintarvikkeiden ja energian hintojen noususta. Vastauksena voimakkaisiin inflaatiopaineisiin keskuspankki nosti viitekorkoaan useita kertoja tänä vuonna, ja lokakuussa korko oli 5,5 prosenttia. Moldovan keskuspankin mukaan inflaatio nousee vuoden 2022 alkupuoliskolla kaksinumeroiseksi, enimmillään 15 prosenttiin. Nousun oletetaan olevan osin tilapäistä, mutta se voi myös johtaa siihen, että rahapolitiikkaa edelleen kiristetään.

Parempien kasvunäkymien ja suurempien verotulojen seurauksena hallitus muutti syyskuussa valtion talousarviolakia, koska se oletti alijäämän olevan alun perin oletettua pienempi eli 5,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 alussa alijäämän oli oletettu olevan 6,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun otetaan huomioon meneillään oleva energiakriisi sekä viranomaisten suunnitelmat ottaa käyttöön kompensatiotoimenpiteitä kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kuluttajien suojelemiseksi, Moldovan julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan heikkenevän ensi vuonna. Parlamentille 25. marraskuuta esitetyn vuoden 2022 valtion talousarvion mukaan julkisen talouden alijäämä kasvaa ensi vuonna 6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Luku on suuri verrattuna Moldovan pitkän aikavälin keskiarvoihin, jotka ovat olleet alle 2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2015–2019. Menojen ennustetaan kasvavan 7,6 miljardilla leulla ja tulojen kasvavan 4,2 miljardilla leulla, mitä tukee arvonlisäverokertymän lisääntyminen.

Kun otetaan huomioon menojen kasvu, Moldovan julkisen velan ennustetaan kasvavan melko huomattavasti, keskipitkällä aikavälillä yli 40 prosenttiin suhteessa BKT:hen siitäkin huolimatta, että kansainväliset kumppanit ovat myöntäneet lisäapua energiahintojen vaikutusten lieventämiseen. Vuonna 2019 ennen pandemian aiheuttamaa taantumaa ja kaasukriisiä velka oli noin 28 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Vaihtotaseen alijäämä, joka vuonna 2020 supistui 6,6 prosenttiin, kasvoi vuoden 2021 alkupuoliskolla vuositasolla 14 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä aiheutti jälleen Moldovan maksutaseeseen kohdistuvia paineita. IMF:n ennusteiden mukaan vaihtotaseen alijäämä on vuoden loppuun mennessä 1,5 miljardia Yhdysvaltain dollaria (noin 11 prosenttia suhteessa BKT:hen) eli lähes kaksi kertaa suurempi kuin viime vuonna. Tämä johtuu pitkälti siitä, että sekä tuonti että vienti kasvoivat merkittävästi vuonna 2021. Vienti kasvoi tammi–syyskuun välisenä aikana 21,1 prosenttia verrattuna samaan ajanjaksoon vuonna 2020, mutta tuonin 31,7 prosentin kasvu oli voimakkaampaa.

Moldovan valuuttavaranto pysyi vakaana koko pandemian ajan vuonna 2020 ja kasvoi vuonna 2021. Se pysyi historiallisesti tarkasteltuna suurena ja oli syyskuun lopussa 4 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Tämä vastaa kahdeksan kuukauden tuontia ja perustuu pitkälti IMF:n elokuussa myöntämään 236 miljoonan Yhdysvaltain dollarin erityisnosto-oikeuteen, joka kuului rahaston maailmanlaajuisiin covid-19-kriisin torjuntatoimiin.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 25. toukokuuta 2020 päätöksen N:o 701/2020/EU, jolla Moldovan tasavallalle myönnettiin makrotaloudellista rahoitusapua 100 miljoonaa euroa lainoina (osana covid-19-pandemian yhteydessä laajentumis- ja naapuruusmaille osoitettua makrotaloudellista rahoitusapupakettia). Rahoitusapu maksettiin kokonaisuudessaan vuosina 2020–2021.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

EU ja Moldovan tasavalta ovat vuosien kuluessa solmineet tiiviin poliittisen ja taloudellisen suhteen, joka on johtanut assosiaatiosopimukseen (johon kuuluu pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue). Assosiaatiosopimus allekirjoitettiin 27. kesäkuuta 2014, ja se tuli voimaan 1. heinäkuuta 2016. Assosiaatio-ohjelmassa esitetään luettelo yhteistyön painopisteistä. Viimeisintä assosiaatio-ohjelmaa vuosiksi 2017–2019 on jatkettu yhdellä vuodella (viimevuotisen pandemiatilanteen vuoksi), ja samalla valmisteilla on uusi asiakirja, joka kattaa vuodet 2021–2027.

Moldovalla on lisäksi hyvin kehittyneet taloudelliset siteet EU:hun. EU on edelleen Moldovan suurin kauppakumppani, jonka osuus sen kokonaiskaupasta oli 52 prosenttia vuonna 2020 (noin 67 % kokonaisviennistä ja 45 % Moldovan kokonaistuonnista) ennen Venäjää (9 %) ja Kiinaa (8 %).

Euroopan naapuruuspolitiikan soveltamisalaan kuuluvat maat voivat saada EU:lta makrotaloudellista rahoitusapua (jos ne täyttävät tietyt edellytykset). Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla täydennettäisiin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen ja muiden EU:n ohjelmien puitteissa myönnettyjä avustuksia ja varsinkin ehtoja, jotka sisältyvät EU:n parhaillaan toteuttamiin budjettitukipaketteihin. Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla tuettaisiin Moldovan viranomaisia niiden luodessa asianmukaista kehystä makrotalouspolitiikkaa ja rakenneuudistuksia varten, mikä lisäisi EU:n rahoitustoimien, myös muita rahoitusvälineitä käyttäen toteutettujen toimien, lisäarvoa ja tuloksellisuutta.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 212 artikla.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen, koska jäsenvaltiot eivät voi yksin riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita, jotka liittyvät Moldovan tasavallan makrotalouden lyhyen aikavälin vakauden palauttamiseen, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin Euroopan unionin tasolla. Pääasiallisia syitä tähän ovat kansallisen tason budjettirajoitteet ja tarve avunantajien vahvaan koordinointiin rahoitusavun ja sen vaikutusten maksimoimiseksi.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen makrotalouden lyhyen aikavälin vakauteen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kuten komissio on todennut IMF:n laatimien, laajennettuun rahoitusjärjestelyyn liittyvien arvioiden perusteella, ehdotetun uuden makrotaloudellisen rahoitusavun määrä kattaa 36 prosenttia arvioidusta vuosien 2021–2025 jäljellä olevasta rahoitusvajeesta. Tämä on makrotaloudellisen rahoitusavun operaatioiden taakanjakoa koskevien vakiokäytäntöjen mukaista (assosioituneen maan enimmäismäärä olisi Ecofin-neuvoston 8. lokakuuta 2002 antamien päätelmien mukaan 60 %) kun otetaan huomioon, että myös muut kahden- ja monenväliset rahoittajat ovat luvanneet myöntää Moldovalle tukea.

- **Toimintatavan valinta**

Hankerahoitus tai tekninen apu ei soveltuisi tai riittäisi makrotaloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tärkein lisäarvo, joka makrotaloudellisesta rahoitusavusta saadaan verrattuna muihin EU:n välineisiin, on se, että sillä helpotetaan ulkoisia rahoitusvaikeuksia ja autetaan luomaan vakaa makrotalouden kehitys – muun muassa parantamalla maksutaseen ja julkisen talouden tilanteen kestävyttä – ja asianmukainen kehitys rakenneuudistuksille. Makrotaloudellisella rahoitusavulla helpotetaan tarkoituksenmukaisen yleisen toimintakehyksen käyttöönottoa, mikä voi lisätä EU:n muista, kapea-alaisemmista rahoitusvälineistä Moldovassa rahoitettavien toimien tuloksellisuutta.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Makrotaloudellinen rahoitusapu on erottamaton osa Moldovan tasavallan talouden vakauttamiseen annettavaa kansainvälistä tukea. Makrotaloudellista rahoitusapua koskevaa ehdotusta laatiessaan komission yksiköt ovat kuulleet IMF:ää ja Maailmanpankkia, jotka ovat jo käynnistäneet mittavia rahoitusohjelmia ja valmistelevat parhaillaan uusia. Komissio kuuli 25. marraskuuta 2021 talous- ja rahoituskomiteaa (varajäsenet), joka antoi ehdotusluonnokselle hyväksyntänsä. Komissio on ollut säännöllisesti yhteydessä myös Moldovan viranomaisiin.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komission yksiköt ovat varainhoitoasetuksen vaatimuksia noudattaen tehneet osana covid-19-pandemian yhteydessä myönnettyä makrotaloudellista rahoitusapupakettia toiminnan arvioinnin Moldovan hallintomenettelyistä ja rahoitusketjuista selvittääkseen, tarjoavatko menettelyt riittävät takeet ohjelmajohdoksen avun, mukaan lukien makrotaloudellisen rahoitusavun, hallintoihin. Konsulttiyrityksen laatima loppukertomus toiminnan arvioinnista saatiin helmikuussa 2020. Kertomuksessa todetaan, että julkisissa varainhoidon järjestelmissä ja muissa rahoitusketjuissa on tapahtunut selkeää edistystä vuodesta 2015, jolloin tällainen arviointi tehtiin viimeksi, ja että Moldovan rahoitusketjujen ja -menettelyjen tila katsotaan myöhemmän makrotaloudellisen toiminnan kannalta suotuisaksi. Kehitystä seurataan jatkossa tiiviisti myös EU:n Chişinău-edustuston säännöllisesti antamissa kertomuksissa julkisen varainhoidon uudistamisen edistymisestä.

- **Vaikutustenarviointi**

EU:n makrotaloudellinen rahoitusapu on poikkeuksellinen hätäavun väline, jolla pyritään ratkomaan vakavia maksutasevaikeuksia kolmansissa maissa. Komission paremman sääntelyn suuntaviivojen (SWD(2015) 111 final) mukaisesti tästä makrotaloudellisesta rahoitusapua

koskevasta ehdotuksesta ei tarvitse tehdä vaikutustenarviointia, sillä tällaisessa hätätilanteessa on poliittisesti välttämätöntä toimia nopeasti.

Yleisesti ottaen makrotaloudellista rahoitusapua koskevat komission ehdotukset perustuvat EU:n naapurialueilla aiemmin toteutettujen toimien jälkiarvioinneista saatuihin kokemuksiin. Uudella makrotaloudellisella rahoitusavulla ja siihen liitettyllä talouden sopeutus- ja uudistusohjelmalla helpotetaan Moldovan lyhyen aikavälin rahoitustarpeita ja tuetaan politiikkatoimia, joilla pyritään vahvistamaan keskipitkän aikavälin maksutasetta ja julkisen talouden kestävyttä sekä vauhdittamaan kestävä kasvua. Näin myös täydennetään IMF:n johtokunnan hyväksymää ohjelmaa. Näillä ehdoilla on määrä vaikuttaa joihinkin perustavaa laatua oleviin heikkouksiin, joita Moldovan taloudessa ja talouden ohjaus- ja hallintajärjestelmässä on vuosien kuluessa esiintynyt. Mahdollisia osa-alueita, joilla ehtoja voidaan periaatteessa asettaa, voisivat olla uudistukset finanssisektorin ohjaus- ja hallintajärjestelmän lujittamiseksi, julkinen varainhoito, energia-alan uudistukset, toimet sosiaalisen turvaverkon lujittamiseksi, investointiympäristön kohentaminen sekä pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen täytäntöönpano.

- **Perusoikeudet**

Euroopan naapuruuspolitiikan soveltamisalaan kuuluvat maat voivat saada EU:lta makrotaloudellista rahoitusapua. Makrotaloudellisen rahoitusavun edellytyksenä on, että tukikelpoinen maa noudattaa toimivia demokratian mekanismeja, kuten parlamentaarista monipuoluejärjestelmää, ja oikeusvaltioperiaatetta ja takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen.

Moldovan uusien viranomaisten heinäkuun vaalien jälkeen uudelleen vahvistama sitoutuminen uudistuksiin ja vahva poliittinen tahto keskeisillä uudistusaloilla, joita ovat muun muassa oikeusalan uudistukset, hyvä hallintotapa, oikeusvaltioperiaate ja korruption torjunta, ovat selvä myönteinen merkki. Viranomaiset ovat sitoutuneet toteuttamaan nämä uudistukset avoimesti ja EU:n normien mukaisesti. Tämän vuoksi makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelman poliittisen ennakoedellytyksen katsotaan täyttyvän.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Moldovan makrotaloudellisen rahoitusavun operaatiota varten ehdotettu 150 miljoonan euron summa on tarkoitus maksaa kolmessa samansuuruisessa erässä, jotka vapautetaan vuosina 2022–2024. Vuosien 2022–2024 rahoitussuunnitelman mukaan 30 miljoonan euron avustusosuus voidaan rahoittaa budjettikohdan 14 20 03 01 ”Avustuksina myönnettävä makrotaloudellinen rahoitusapu” käytettävissä olevista määrärahoista. 120 miljoonan euron lainaosuuden osalta ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn edellytetty 9 prosentin rahoitusaste (10,8 miljoona euroa) kohdennetaan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen (NDICI) puitteissa (budjettikohta 14 02 01 70 ”NDICI – Yhteisen vararahaston rahoittaminen”).

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Euroopan unioni myöntää Moldovalle makrotaloudellista rahoitusapua yhteensä 150 miljoonaa euroa keskipitkän ja pitkän ajan lainojen ja avustusosuuden muodossa. Rahoitusavulla katetaan Moldovan jäljellä olevia ulkoisia rahoitustarpeita vuosina 2022–2024. Rahoitusapu suunnitellaan maksettavan kolmessa erässä tasaisin väliajoin edellyttäen, että kuhunkin erään liittyvät politiikkatoimet on toteutettu ajallaan.

Rahoitusapua hallinnoi komissio. Siihen sovelletaan EU:n varainhoitoasetuksen mukaisia petosten torjuntaa ja muita väärinkäytöksiä koskevia erityissäännöksiä.

Komissio ja Moldovan viranomaiset tekevät yhteisymmärryspöytäkirjan, joka sisältää ehdotettuun makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät rakenneuudistustoimenpiteet ja niiden ajoitukseen ja järjestykseen liittyvät näkökohdat. Kuten yleensäkin makrotaloudellisen rahoitusavun yhteydessä, erien maksamisen ehtona on lisäksi muun muassa se, että IMF:n ohjelman puitteissa tehtävien tarkastelujen tulokset ovat tyydyttäviä, ja se, että EU–Moldova-assosiaatiosopimuksen sekä pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanossa edistytään. Komissio aikoo tehdä tiivistä yhteistyötä viranomaisten kanssa seuratakseen politiikkatoimien edistymistä edellä esitetyllä tavalla.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS**makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Moldovan tasavallalle**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 212 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin, jäljempänä 'unioni', ja Moldovan tasavallan, jäljempänä 'Moldova', suhteita kehitetään osana Euroopan naapuruuspolitiikkaa ja itäistä kumppanuutta. Moldova liittyi unionin itäisen kumppanuuden ohjelmaan vuonna 2009, minkä jälkeen käynnistettiin neuvottelut EU:n ja Moldovan assosiaatiosopimuksesta. Tämä sopimus, jolla pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue toteutetaan asteittain, allekirjoitettiin vuonna 2014, ja se tuli voimaan 1. heinäkuuta 2016.
- (2) Covid-19-pandemian vuonna 2020 aiheuttama taantuma, marraskuussa 2020 pidettyjä presidentinvaaleja seurannut poliittinen pattitilanne sekä viimeaikainen energiakriisi ovat koettelleet merkittävästi Moldovan taloutta. Tilanne on vaikuttanut osaltaan Moldovan huomattavaan rahoitusvajeeseen, ulkoisen rahoitusaseman heikkenemiseen sekä kasvaviin julkisen talouden tarpeisiin.
- (3) Heinäkuussa 2021 pidettyjen vaalien jälkeen Moldovan hallitus on osoittanut olevansa vahvasti sitoutunut tekemään lisä uudistuksia kunnianhimoisella "Moldovan hyvät ajat 2021–2025" -ohjelmalla, jossa keskitytään keskeisiin politiikanaloihin, joita ovat muun muassa oikeusalan uudistukset, korruption torjunta, hyvä hallintotapa ja oikeusvaltioperiaate.
- (4) Uudistuksiin sitoutuneet viranomaiset ovat vahvalla poliittisella tahdolla nopeuttaneet merkittävästi uudistusten toteuttamista, minkä ansiosta Moldova on myös voinut saattaa onnistuneesti päätökseen covid-19-pandemiaan liittyvän makrotaloudellisen rahoitusapuoperaation¹, sillä kaikki unionin kanssa yhteisymmärryspöytäkirjassa sovitut uudistustoimet on toteutettu lukuun ottamatta yhtä eli varojen takaisinperintää koskevaa tointa, jonka soveltamisesta luovuttiin. Tätä varten komissio kuuli jäsenvaltioiden komiteaa, joka ei esittänyt vastalauseita.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2020/701, annettu 25 päivänä toukokuuta 2020, makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä laajentumis- ja naapuruuskomppaneille covid-19-pandemian yhteydessä (EUVL L 165, 27.5.2020, s. 31–37).

- (5) Sen jälkeen kun vuonna 2020 neuvotellun uuden IMF:n ohjelman hyväksyminen pysähtyi, Kansainvälinen valuuttarahasto, jäljempänä 'IMF', on käynnistänyt uudelleen, heinäkuun 2021 vaalien jälkeen vuoropuhelun Moldovan kanssa ja saanut aikaan (21 päivänä lokakuuta 2021) virkamiestason sopimuksen 564 miljoonan Yhdysvaltain dollarin suuruisesta laajennetusta luotto-/ rahoitusjärjestelystä. Uusi ohjelma hyväksyttiin IMF:n johtokunnan päätöksellä [20 päivänä joulukuuta 2021]. Ohjelmalla pyritään ylläpitämään talouden elpymistä ja käynnistämään tavoitteellinen hallintoa ja instituutioita koskeva uudistusohjelma, jolla lisätään läpinäkyvyyttä ja vastuuvollisuutta, parannetaan julkisen politiikan ennustettavuutta, vahvistetaan rahoituslaitoksia ja edistetään sääntelyn purkamista.
- (6) Taloustilanteen ja -näkökymien heikentyessä Moldova pyysi unionilta lisää makrotaloudellista rahoitusapua marraskuussa 2021.
- (7) Moldovan alustava osuus Euroopan naapuruusvälineen määrärahoista vuosiksi 2014–2020 on 518,15 miljoonaa euroa, ja tähän sisältyy myös budjettituki ja tekninen apu. Yhdistetyissä tukikehyksissä, jotka koskevat vuosia 2014–2017 ja vuosia 2017–2020, esitettiin Euroopan naapuruusvälineestä edellisellä budjettikaudella rahoitetun Moldovan kanssa tehtävän yhteistyön keskeiset painopisteet. Vuosien 2021–2027 painopisteet vahvistetaan uudessa suuntaa-antavassa monivuotisessa ohjelmassa, joka on laadittu tiiviissä yhteistyössä kaikkien sidosryhmien kanssa.
- (8) Koska Moldova kuuluu Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin, se olisi katsottava oikeutetuksi saamaan unionin makrotaloudellista rahoitusapua.
- (9) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun olisi oltava poikkeuksellinen rahoitusväline, jolla myönnetään sitomatonta ja kohdentamatonta maksutasetukea avunsaajan välittömiin ulkoisen rahoituksen tarpeisiin. Sillä olisi tuettava sellaisen toimenpideohjelman toteuttamista, joka sisältää tiukkoja ja välittömiä sopeutus- ja rakenneuudistustoimia maksutasetilanteen parantamiseksi lyhyellä aikavälillä.
- (10) Moldovan maksutaseessa on IMF:n ja muiden monenvälisten laitosten käyttöön asettamien varojen jälkeen edelleen huomattava ulkoinen rahoitusvaje, joten Moldovalle annettavaa unionin makrotaloudellista rahoitusapua pidetään tämänhetkisissä poikkeusolosuhteissa asianmukaisena vastauksena Moldovan pyyntöön saada tukea talouden vakauttamiseen yhdessä IMF:n ohjelman kanssa. Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla on tarkoitus tukea Moldovan talouden vakauttamista ja rakenneuudistusohjelmaa ja täydentää IMF:n rahoitusjärjestelyn puitteissa käytettävissä olevia varoja.
- (11) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi pyrittävä tukemaan Moldovan ulkoisen rahoitusaseman kestävyyspalauttamista ja siten maan taloudellista ja sosiaalista kehitystä.
- (12) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun odotetaan kulkevan käsi kädessä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/947² perustetun naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen mukaisten budjettitukitoimien maksujen suorittamisen kanssa.
- (13) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrä vahvistetaan Moldovan jäljellä olevien ulkoisten rahoitustarpeiden kattavan määrällisen arvioinnin perusteella, ja siinä

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).

otetaan huomioon maan kyky rahoittaa toimintaansa omista varoistaan ja erityisesti sen käytössä oleva kansainvälinen valuuttavaranto. Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi täydennettävä IMF:n ja Maailmanpankin ohjelmia ja rahoitusta. Rahoitusavun määrää vahvistettaessa otetaan huomioon myös monenvälisiltä avunantajilta odotettavissa olevat rahoitusosuudet, tarve varmistaa oikeudenmukainen taakanjako unionin ja muiden avunantajien välillä, unionin muiden ulkoisten rahoitusvälineiden aiempi käyttö Moldovassa ja kaiken unionin toiminnan lisäarvo.

- (14) Osa rahoitusavusta olisi myönnettävä avustuksina, kun otetaan huomioon Moldovan jäljellä olevat ulkoiset rahoitustarpeet, sen taloudellisen kehityksen taso mitattuna henkeä kohti laskettujen tulojen ja köyhyysasteen perusteella, sen kyky rahoittaa toimintaansa omista varoistaan ja erityisesti sen käytössä oleva kansainvälinen valuuttavaranto sekä sen takaisinmaksukyky, joka arvioidaan velanhoidon kestävyysanalyysin perusteella.
- (15) Komission olisi varmistettava, että unionin makrotaloudellinen rahoitusapu vastaa oikeudellisesti ja sisällöltään unionin ulkoisen toiminnan eri alojen ja muiden asiaankuuluvien unionin politiikkojen keskeisiä periaatteita, tavoitteita ja toteutettuja toimenpiteitä.
- (16) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava ulkopoliittikkaa, jota unioni soveltaa suhteissaan Moldovaan. Komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi työskenneltävä tiiviisti yhdessä koko makrotaloudellisen rahoitusapuoperaation keston ajan unionin ulkopoliittikan yhteensovittamiseksi ja sen johdonmukaisuuden varmistamiseksi.
- (17) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava Moldovan sitoutumista unionin kanssa yhteisiin arvoihin, mukaan lukien demokratia, oikeusvaltioperiaate, hyvä hallinto, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, kestävä kehitys ja köyhyyden vähentäminen, sekä sen sitoutumista avoimen, sääntöihin perustuvan ja oikeudenmukaisen kaupan periaatteisiin.
- (18) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun edellytyksenä olisi oltava, että Moldova noudattaa toimivia demokratian mekanismeja, kuten parlamentaarista monipuoluejärjestelmää, ja oikeusvaltioperiaatetta ja takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen. Lisäksi unionin makrotaloudellisen rahoitusavun erityistavoitteina olisi oltava julkisten varainhoitojärjestelmien tehokkuuden, läpinäkyvyyden ja vastuullisuuden lisääminen sekä finanssisektorin ohjauksen, hallinnan ja valvonnan vahvistaminen Moldovassa ja sellaisten rakenneuudistusten edistäminen, joilla pyritään tukemaan kestävää ja osallistavaa kasvua, työpaikkojen luomista ja julkisen talouden vakauttamista. Komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi säännöllisesti seurattava sekä edellytysten täyttymistä että näiden tavoitteiden saavuttamista.
- (19) Jotta unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät unionin taloudelliset edut voidaan suojata tehokkaasti, Moldovan olisi toteutettava aiheellisia toimenpiteitä petosten, korruption ja muiden rahoitusapuun liittyvien sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja torjumiseksi. Lisäksi olisi säädettävä, että komissio huolehtii tarkastuksista ja tilintarkastustuomioistuinin tilintarkastuksista.
- (20) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksaminen ei rajoita Euroopan parlamentin ja neuvoston valtuuksia budjettivallan käyttäjinä.
- (21) Avustuksina myönnettävien makrotaloudellisen rahoitusavun määrien ja lainoina myönnettyjen makrotaloudellisen rahoitusavun edellyttämien määrärahojen määrien

olisi oltava yhdenmukaisia monivuotisessa rahoituskehyksessä vahvistettujen talousarviomäärärahojen kanssa.

- (22) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun hallinnointi olisi annettava komission tehtäväksi. Sen varmistamiseksi, että Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat seurata tämän päätöksen täytäntöönpanoa, komission olisi annettava niille säännöllisesti tietoja rahoitusavun täytäntöönpanosta ja toimitettava niille asiaan liittyvät asiakirjat.
- (23) Jotta voidaan varmistaa tämän päätöksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011³ mukaisesti.
- (24) Unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun olisi sovellettava talouspoliittisia ehtoja, jotka vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa. Yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi sekä tehokkuussyistä komissio olisi valtuutettava neuvottelemaan tällaisista ehdoista Moldovan viranomaisten kanssa jäsenvaltioiden edustajista muodostuvan komitean valvonnassa asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti. Kyseisen asetuksen mukaan neuvoa-antavaa menettelyä olisi sovellettava pääsääntöisesti kaikkiin muihin kuin asetuksessa säädettyihin tapauksiin. Kun otetaan huomioon yli 90 miljoonan euron suuruisen rahoitusavun mahdollisesti huomattava vaikutus, kyseisen raja-arvon ylittävissä toimissa on aiheellista käyttää tarkastelumenettelyä. Kun otetaan huomioon Moldovalle myönnettävän unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrä, yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseen sekä avun vähentämiseen, keskeyttämiseen tai peruuttamiseen olisi sovellettava tarkastelumenettelyä,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Unioni myöntää Moldovalle enintään 150 miljoonaa euroa makrotaloudellista rahoitusapua, jäljempänä 'unionin makrotaloudellinen rahoitusapu', tukeakseen maan talouden vakauttamista ja sen huomattavaa uudistusohjelmaa. Tästä enimmäismäärästä enintään 120 miljoonaa euroa myönnetään lainoina ja enintään 30 miljoonaa euroa avustuksina. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksaminen edellyttää, että Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät unionin talousarvion asiaankuuluvaksi vuodeksi. Rahoitusavulla katetaan osa IMF:n ohjelmassa määritetyistä Moldovan maksutasetarpeista.
2. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun lainaosuuden rahoittamiseksi komissiolle annetaan valtuudet lainata tarvittavat varat unionin puolesta pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta ja lainata ne edelleen Moldovalle. Lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on enintään 15 vuotta.
3. Komissio hallinnoi unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksamista IMF:n ja Moldovan välisten sopimusten tai yhteisymmärryspöytäkirjojen sekä Euroopan naapuruuspolitiikan puitteissa sovitussa EU–Moldova-assosiaatiosopimuksessa, mukaan lukien pitkälle menevässä ja laaja-alaisessa vapaakauppasopimuksessa, vahvistettujen talousuudistuksia koskevien keskeisten periaatteiden ja tavoitteiden kanssa yhteensopivalla tavalla.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisesti tietoja unionin makrotaloudellisesta rahoitusavusta, myös sen maksamisesta, ja toimittaa kyseisille toimielimille asiaan liittyvät asiakirjat ajallaan.

4. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on saatavilla kahden ja puolen vuoden ajan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan voimaantulon jälkeisestä päivästä alkaen.
5. Jos Moldovan rahoitustarpeet vähenevät alkuperäisiin ennusteisiin nähden olennaisesti unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksukaudella, komissio vähentää avun määrää tai keskeyttää tai peruuttaa avun 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun edellytyksenä on, että Moldova noudattaa toimivia demokratian mekanismeja, kuten parlamentaarista monipuoluejärjestelmää, ja oikeusvaltioperiaatetta ja takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen.
2. Komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto valvovat tämän edellytyksen täyttymistä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun koko elinkaaren ajan.
3. Edellä olevia 1 ja 2 kohtaa sovelletaan neuvoston päätöksen 2010/427/EU⁴ mukaisesti.

3 artikla

1. Komissio sopii 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen Moldovan viranomaisten kanssa unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liitettävistä selkeästi määritellyistä talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevista ehdoista, joissa keskitytään rakenneuudistuksiin ja vakaaseen julkiseen talouteen; nämä ehdot vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa, johon sisältyy mainittujen ehtojen täyttämisen aikataulu. Yhteisymmärryspöytäkirjassa esitettyjen talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevien ehtojen on oltava yhdenmukaisia 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen sopimusten tai yhteisymmärryspöytäkirjojen kanssa, mukaan lukien ne makrotalouden sopeutusohjelmat ja rakenneuudistusohjelmat, joita Moldova on toteuttanut IMF:n tuella.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla ehdoilla pyritään erityisesti parantamaan Moldovan julkisten varainhoitojärjestelmien tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta muun muassa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun käytön osalta. Poliittikkatoimenpiteitä suunniteltaessa on otettava asianmukaisesti huomioon myös edistyminen markkinoiden vastavuoroisessa avaamisessa, sääntöihin perustuvan ja oikeudenmukaisen kaupan kehitys ja muut unionin ulkopoliittikan painopisteet. Komissio seuraa säännöllisesti, miten näiden tavoitteiden saavuttamisessa edistytään.
3. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun yksityiskohtaiset rahoitusehdot vahvistetaan komission ja Moldovan välillä tehtävissä lainasopimuksessa ja avustussopimuksessa.
4. Komissio tarkistaa säännöllisin väliajoin, että 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut edellytykset täyttyvät edelleen, mukaan lukien sen, onko Moldovan talouspolitiikka

⁴ Neuvoston päätös 2010/427/EU, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30).

unionin makrotaloudellisen rahoitusavun tavoitteiden mukaista. Tätä tarkistusta varten komissio sovittaa toimintansa tiiviisti yhteen IMF:n ja Maailmanpankin sekä tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa.

4 artikla

1. Jollei 3 kohdassa säädetyistä edellytyksistä muuta johdu, komissio asettaa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun käyttöön erissä, joihin kuhunkin kuuluu laina- ja avustusosuus. Kunkin erän suuruus vahvistetaan 3 artiklassa tarkoitetussa yhteisymmärryspöytäkirjassa.
2. Lainoina myönnetyn unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrät rahoitetaan tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/947 mukaisesti.
3. Komissio tekee päätöksen erien maksamisesta sen perusteella, täytyvätkö seuraavat edellytykset:
 - a) 2 artiklassa säädetty edellytys;
 - b) jatkuva tyydyttävä edistyminen sellaisen toimenpideohjelman täytäntöönpanossa, joka sisältää IMF:n muulla kuin ennaltavaraavalla luottojärjestelyllä tukemia tiukkoja sopeutus- ja rakenneuudistustoimia;
 - c) yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevien ehtojen täytyminen tyydyttävällä tavalla.Toinen erä voidaan periaatteessa maksaa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua ensimmäisen erän maksamisesta. Kolmas erä voidaan periaatteessa maksaa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua toisen erän maksamisesta.
4. Jos 3 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty, komissio keskeyttää tilapäisesti tai peruuttaa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksamisen. Tällaisissa tapauksissa se ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle keskeyttämisen tai peruuttamisen syyt.
5. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu maksetaan Moldovan keskuspankille. Ellei yhteisymmärryspöytäkirjassa toisin sovita ja edellyttäen, että siinä vahvistetaan jäljellä oleva julkisen talouden rahoitustarve, unionin varat voidaan siirtää Moldovan valtiovarainministeriölle, joka on lopullinen avunsaaja.

5 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun lainaosuuteen liittyvät lainanotto- ja lainanantotoimet suoritetaan euromääräisinä ja käyttäen samaa arvopäivää, eikä niistä saa aiheutua unionille tilannetta, jossa anto- ja ottolainauksen maturiteetit poikkeavat toisistaan, eikä unionia saa asettaa alttiiksi valuuttakurssi- tai korkoriskeille tai muille kaupallisille riskeille.
2. Olosuhteiden salliessa ja Moldovan sitä pyytäessä komissio voi toteuttaa tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että lainaehtoihin sisällytetään aikaistettua takaisinmaksua koskeva lauseke ja että vastaava lauseke sisällytetään myös lainanottoehtoihin.
3. Jos olosuhteet sallivat edullisemmän lainakoron ja jos Moldova sitä pyytää, komissio voi päättää jälleenrahoittaa kaikki alkuperäiset lainansa tai osan niistä tai se voi

järjestellä rahoitusehdot uudelleen. Jälleenrahoitus- tai uudelleenjärjestelytoimet toteutetaan 1 ja 4 kohdan mukaisesti, eivätkä ne pidennä kyseisten lainojen maturiteettia eivätkä kasvata jälleenrahoituksen tai uudelleenjärjestelyn ajankohtana jäljellä olevan pääoman määrää.

4. Moldovan on maksettava kaikki kulut, joita unionille aiheutuu tämän päätöksen mukaisista lainanotto- ja lainanantotoimista.
5. Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen toimien etenemisestä.

6 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanossa noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046⁵.
2. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu pannaan täytäntöön suoran hallinnoinnin avulla.
3. Moldovan viranomaisten kanssa tehtävät lainasopimus ja avustussopimus sisältävät määräykset, joilla
 - a) varmistetaan, että Moldova tarkistaa säännöllisesti unionin talousarviosta myönnetyn rahoituksen käytön asianmukaisuuden, toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimenpiteet väärinkäytösten ja petosten estämiseksi ja ryhtyy tarvittaessa oikeudellisiin toimenpiteisiin periäkseen takaisin mahdolliset tämän päätöksen nojalla myönnetty varat, joita on käytetty väärin;
 - b) varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja etenkin määrätään erityistoimenpiteistä unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun kohdistuvien petosten, korruption ja muiden sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja torjumiseksi neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95⁶, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96⁷ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁸ mukaisesti sekä neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939⁹ mukaisesti niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat Euroopan syyttäjänvirastoa koskevaan tiiviimpään yhteistyöhön. Tätä varten Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) on nimenomaisesti annettava valtuudet suorittaa tutkimuksia, mukaan lukien erityisesti paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, joihin sisältyy digitaalinen rikostutkinta ja haastatteluja; annetaan komissiolle tai sen edustajille

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja asetuksen (EY, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁶ Neuvoston asetusta (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁷ Neuvoston asetusta (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁹ Neuvoston asetusta (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

nimenomaiset valtuudet suorittaa tarkastuksia, paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset mukaan lukien;

- c) annetaan komissiolle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle nimenomaiset valtuudet suorittaa tarkastuksia aikana, jona unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on saatavilla, ja sen jälkeen, mukaan lukien asiakirjatarkastukset ja paikan päällä tehtävät tarkastukset, esimerkiksi toiminnan arvioinnit;
 - d) varmistetaan, että unionilla on oikeus lainan aikaistettuun takaisinmaksuun ja/tai avustuksen täydelliseen takaisinmaksuun, jos on osoitettu, että Moldova on unionin makrotaloudellisen rahoitusavun hallinnoinnissa sekaantunut petokseen tai korrupioon tai mihin tahansa muuhun unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan laittomaan toimintaan.
 - e) varmistetaan, että Moldova maksaa kaikki unionille aiheutuvat rahoitusapuun liittyvät kustannukset.
4. Ennen unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanoa komissio selvittää toiminnan arvioinnin avulla, ovatko avun kannalta olennaiset Moldovan rahoitusjärjestelyt, hallintomenettelyt sekä sisäiset ja ulkoiset valvontamekanismit moitteettomia.

7 artikla

- 1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
- 2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

8 artikla

- 1. Komissio antaa vuosittain viimeistään 30 päivänä kesäkuuta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän päätöksen täytäntöönpanosta edellisen vuoden aikana, täytäntöönpanoa koskeva arviointi mukaan lukien. Kertomuksessa on
 - a) tarkasteltava unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanossa tapahtunutta edistystä;
 - b) arvioitava Moldovan taloustilannetta ja -näkyymiä sekä edistymistä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisessa;
 - c) osoitettava yhteys yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistettujen talouspoliittisten ehtojen, Moldovassa meneillään olevan talous- ja finanssipoliittisen kehityksen sekä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun erien maksamista koskevien komission päätösten välillä.
- 2. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kahden vuoden kuluttua 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun saatavuusajan päättymisestä jälkiarviointikertomuksen, jossa arvioidaan päätökseen saadun unionin makrotaloudellisen rahoitusavun tuloksia ja tehokkuutta ja sitä, missä määrin rahoitusapu on myötävaikuttanut sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

9 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kolmantena päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

1.2. Toimintalohko(t)

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

1.4.4. Tulosindikaattorit

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehysten kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleen kohdentamiseen

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset

3.2.3. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen lisärahoitusavun myöntämisestä Moldovan tasavallalle

1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetoitijärjestelmässä (ABM/ABB)¹⁰

Toimintalohko: Talous- ja rahoitusasiat

Toiminto: Kansainväliset talous- ja rahoitusasiat

1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne

Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen**.

Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen**¹¹

Ehdotus/aloite liittyy **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**.

Ehdotus/aloite liittyy **toimeen, joka on suunnattu uudelleen**.

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. *Komission monivuotinen strateginen tavoite (monivuotiset strategiset tavoitteet), jonka (joiden) saavuttamista ehdotus/aloite tukee*

”Uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin: Hyvinvoinnin edistäminen EU:n rajojen ulkopuolella”

1.4.2. *Eriyistavoite (Eriyistavoitteet)*

Eriyistavoite nro

”Hyvinvoinnin edistäminen EU:n rajojen ulkopuolella”

Toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetoitijärjestelmässä

Talouden ja rahoituksen pääosasto (PO ECFIN) osallistuu seuraaviin toimiin:

a) vakaan makrotalouden ja kasvua edistävien uudistusten tukeminen EU:n ulkopuolella muun muassa käymällä tärkeimpien kumppaneiden kanssa säännöllistä vuoropuhelua taloudesta ja myöntämällä makrotaloudellista rahoitusapua; ja

b) laajentumisprosessin, EU:n laajentumis- ja naapuruuspolitiikan täytäntöönpanon ja muiden EU:n painopistealojen tukeminen kumppanimaissa ja -kohteissa laatimalla taloudellisia analyyseja ja politiikkatoimien arviointeja sekä antamalla neuvoja.

1.4.3. *Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset*

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

¹⁰ ABM: Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetoitijärjestelmässä (ABM/ABB)
ABB: toimintoperusteinen budjetointi

¹¹ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 54 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

- Moldovan ulkoisten rahoitustarpeiden kattamiseen osallistuminen ottaen huomioon sen maksutaseen merkittävä heikkeneminen covid-19-pandemian johdosta;
- kumppanin julkisen rahoitustarpeen lieventäminen;
- julkisen talouden tervehdyttämisen ja ulkoisen vakauttamisen tukeminen IMF:n ohjelman yhteydessä;
- makrotalouden hallinnoinnin parantamiseen, talouden hallinnan ja läpinäkyvyyden lujittamiseen sekä kestäväen kasvun edellytysten parantamiseen tähtäävien rakenneuudistusten tukeminen.

1.4.4. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Moldovan viranomaisten on raportoitava säännöllisesti tietyistä talouden indikaattoreista komission yksiköille ja toimitettava kattava kertomus sovittujen toimintapoliittisten ehtojen noudattamisesta ennen rahoitusapuerien maksamista.

Komission yksiköt jatkavat julkisen varainhoidon seurantaan sen jälkeen kun on suoritettu rahoitusketjujen ja hallintomenettelyjen operatiivinen arviointi. Tämä on tarkoitus toteuttaa Moldovassa vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Myös kumppanimaissa ja -kohteissa olevat EU:n edustustot raportoivat säännöllisesti rahoitustuen seurannan kannalta merkityksellisistä seikoista. Komission yksiköt ovat tiiviissä yhteydessä IMF:ään ja Maailmanpankkiin hyötyäkseen näkemyksistä, joita niillä on kussakin kumppanimaassa ja -kohteessa parhaillaan toteuttamistaan toimista.

Ehdotetussa päätöksessä säädetään neuvostolle ja Euroopan parlamentille vuosittain annettavasta kertomuksesta, joka sisältää arvion tämän rahoitusapuoperaation täytäntöönpanosta. Riippumaton jälkiarviointi laaditaan kahden vuoden kuluessa toteutuksen päättymisestä.

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Rahoitusavun maksamisen edellytyksenä on poliittisten ennakkoehtojen täyttäminen ja riittävä edistyminen Moldovan ja IMF:n välisen hyväksymän talousohjelman toteutuksessa. IMF:n johtokunta hyväksyi ohjelman [20. joulukuuta 2021] Moldovan viranomaisten toteutettua useita etukäteistoimia. Lisäksi komissio sopii Moldovan viranomaisten kanssa yhteisymmärryspöytäkirjassa luetelluista toimintapoliittisista erityisehdoista.

Rahoitusapu on tarkoitus maksaa kolmessa erässä. Ensimmäinen erä on tarkoitus maksaa vuoden 2022 kesäkuun puolivälin tienoilla. Toinen erä voitaisiin suorittaa vuoden 2023 alkupuolella ja kolmas erä myöhemmin samana vuonna tai vuoden 2024 alkupuoliskolla edellyttäen, että kumpaankin erään liittyvät politiikkatoimet on toteutettu ajallaan.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla

tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Makrotaloudellisen rahoitusavun väline on politiikkalähtöinen väline, jonka tarkoituksena on lieventää lyhyen ja keskipitkän aikavälin ulkoisia rahoitustarpeita. Covid-19-pandemian aikana makrotaloudellinen rahoitusapu antaa viranomaisille talouspoliittista liikkumavaraa, jotta ne voivat vastata tehokkaasti jatkuvaan pandemiaan. Auttamalla kumppania selviytymään covid-19 pandemian pahentamista taloudellisista vaikeuksista ehdotettu makrotaloudellinen rahoitusapu tukee kumppaneiden makrotaloudellisen ja poliittisen vakauden edistämistä. Makrotaloudellisella rahoitusavulla täydennetään kansainvälisten rahoituslaitosten, kahdenvälisen avunantajien ja muiden EU:n rahoituslaitosten käyttöön asettamia resursseja. Näin sillä edistetään kansainvälisen yhteisön antaman rahoitustuen sekä muun EU:n rahoitustuen, myös budjettitukitoimien, yleistä vaikuttavuutta.

Lisäksi makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelma tarjoaa pitkäaikaista rahoitusta erittäin edullisin ehdoin, yleensä edullisemmin kuin muut kansainväliset tai kahdenväliset rahoittajat. Ohjelman odotetaan tukevan hallitusta talousarvionsa toteuttamisessa julkiselle taloudelle asetetuista tavoitteista poikkeamatta ja edistävän velkakestävyttä.

Makrotaloudellisen rahoitusavun taloudellisten vaikutusten lisäksi ehdotetulla ohjelmalla vahvistetaan hallituksen sitoutumista uudistuksiin ja edistetään sen pyrkimystä tiiviimpiin suhteisiin EU:n kanssa, mikä todetaan vuonna 2016 voimaan tulleessa assosiaatiosopimuksessa. Näihin tavoitteisiin päästään muun muassa siten, että rahoitusavun maksamiselle asetetaan asianmukaiset ehdot. Laajemmassa yhteydessä ohjelma osoittaa, että EU on valmis tukemaan talousvaikeuksien koettelemia kumppaneita itäisellä naapuruusalueella, kuten Moldovassa.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Kumppanimaissa ja -kohteissa toteutettavista makrotaloudellisista rahoitusaputoimista tehdään jälkiarviointi. Tähän mennessä tehdyissä (päätökseen saatettuja makrotaloudellisia rahoitusapuhelmia koskevissa) arvioinneissa todetaan, että makrotaloudellinen rahoitusapu edistää, vaikkakin toisinaan vaatimattomasti ja välillisesti, ulkoisen kestävyuden kohentumista, makrotalouden vakautta ja rakenneuudistusten toteuttamista kumppanimaassa ja -kohteessa. Useimmissa tapauksissa makrotaloudellinen rahoitusapu vaikutti myönteisesti kumppanin maksutaseeseen ja auttoi lieventämään budjettirajoitteita. Makrotaloudellisen rahoitusavun ansiosta talouskasvu oli myös hieman nopeampaa.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

Vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehityksessä makrotaloudellisen rahoitusavun lainat katetaan ulkosuhdetoimien takuujärjestelyllä Globaali Eurooppa -välineen (naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen) puitteissa. Makrotaloudellisen rahoitusavun ennakoitu (viitteellinen) lainanantokapasiteetti riittää kattamaan tämän rahoitustoimen sekä muut parhaillaan toteutettavat makrotaloudelliset rahoitusaputoimet.

Mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin asianmukaisiin välineisiin:

EU on yksi Moldovan suurimmista avunantajista ja tukee maan taloudellisia, rakenteellisia ja institutionaalisia uudistuksia sekä kansalaisyhteiskuntaa. EU:n Moldovalle vuosina 2014–2020 antama tuki oli 518,15 miljoonaa (vuosien 2021–2027 suuntaa-antava monivuotinen ohjelma, joka on valmisteilla). Tässä yhteydessä tämä makrotaloudellinen rahoitusapuohjelma täydentää muita EU:n ulkoisia toimia tai välineitä, joilla tuetaan Moldovaa. Se on myös linjassa uuden Globaali Eurooppa -välineen (naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline) sekä liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III -väline) 2021–2027 kanssa.

Tärkein lisäarvo, joka makrotaloudellisesta rahoitusavusta saadaan verrattuna EU:n muihin välineisiin, on se, että sillä autetaan luomaan vakaa makrotalouden kehitys – muun muassa parantamalla maksutaseen kestävyyttä ja julkisen talouden tilannetta – ja asianmukainen kehitys rakenneuudistusten edistämiseksi. Makrotaloudellinen rahoitusapu ei tarjoa säännöllistä rahoitustukea, ja sen maksaminen lopetetaan heti, kun kumppanin ulkoisen rahoitusaseman kestävyys on saatu palautettua.

Makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tarkoitus myös täydentää kansainvälisen yhteisön suunnittelemissa toimissa, erityisesti IMF:n ja Maailmanpankin tukemia sopeutus- ja uudistusohjelmia.

1.5.5. *Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen*

Tämä lainarahoitusta hyödyntävä makrotaloudellinen rahoitusapu lisää EU:n talousarvion vaikuttavuutta vipuvaikutuksen kautta ja tarjoaa kustannustehokkaimman vaihtoehdon.

Komissiolla on valtuudet lainata pääomamarkkinoilta varoja EU:n takausta käyttäen sekä Euroopan unionin että Euratomin puolesta. Tavoitteena on hankkia varoja markkinoilta parhaalla mahdollisella korkotasolla EU:n/Euratomin parhaan luottoluokituksen (AAA-luokitus luokituslaitoksilta Fitch, Moody's ja DBRS, AA-luokitus luokituslaitokselta S&P, kaikissa vakaat näkymät) ansiosta ja sen jälkeen lainata ne edelleen tukikelpoisille lainanottajille Euroopan rahoituksen vakautusmekanismin, maksutaselainojen, makrotaloudellisen rahoitusavun ja Euratom-lainojen lainanannon puitteissa. Varainhankinta ja lainananto toteutetaan back-to-back-järjestelyllä, jolla voidaan varmistaa, ettei EU:n talousarvioon kohdistu korko- eikä valuuttakurssiriskiä. Tavoite varojen saamisesta lainanoton ja lainanannon kannalta parhailla mahdollisilla koroilla on saavutettu, sillä korot ovat yhtenevät vastaavien laitosten (Euroopan investointipankki, Euroopan rahoituksen vakautusmekanismi ja Euroopan vakausmekanismi) kanssa.

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

kesto on rajattu

- alkaa vuonna 2022 ja päättyy vuonna 2024
- Rahoitusvaikutukset alkavat vuonna 2022 ja päättyvät vuonna 2024 maksusitoumusmäärärahojen osalta ja alkavat vuonna 2022 ja päättyvät vuonna 2025 maksumäärärahojen osalta.

kesto ei ole rajattu

- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)¹²

Suora hallinnointi, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

- yksiköittäin, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään
- toimeenpanovirastoja

Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

Välillinen hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

- kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille
- kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)
- Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle
- varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille
- julkisoikeudellisille yhteisöille
- sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, joille annetaan riittävät rahoitustakuut;
- sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja joille annetaan riittävät rahoitustakuut;
- henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.
- *Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa "Huomautukset".*

Huomautukset:

¹² Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Tämän päätöksen nojalla rahoitettavat toimet pannaan täytäntöön komission päätoimipaikan suoraan hallinnoimina ja unionin edustustojen tuella.

Apu on luonteeltaan makrotaloudellista, ja sen rakenne on yhdenmukainen IMF:n tukeman ohjelman kanssa. Komission yksiköt seuraavat toimenpidettä IMF:n järjestelyn ja kumppanien viranomaisten kanssa yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittavien uudistustoimenpiteiden toteuttamisen edistymisen perusteella tiheydellä, joka vastaa erien määrää (ks. myös kohta 1.4.4).

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. *Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle*

Tämän päätöksen nojalla rahoitettavat toimet pannaan täytäntöön komission päätoimipaikan suoraan hallinnoimina ja unionin edustustojen tuella.

Makrotaloudellisen rahoitusavun maksujen suorittamisen ehtona on tarkasteluista suoriutuminen, ja se on sidottu kuhunkin toimeen liittyvien ehtojen täyttämiseen. Komissio seuraa tarkasti ehtojen täytäntöönpanoa tiiviissä yhteistyössä unionin edustustojen kanssa.

2.2.2. *Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä*

Todetut riskit

Ehdotettuun makrotaloudelliseen rahoitusapuun sisältyy varojen käyttöön ja toimintapolitiikkaan liittyviä ja poliittisia riskejä.

On olemassa riski, että makrotaloudellista rahoitusapua voitaisiin käyttää petostarkoituksiin. Koska makrotaloudellista rahoitusapua ei ole kohdennettu tiettyihin menoihin (toisin kuin esimerkiksi hankkeiden rahoittaminen), kyseinen riski liittyy sellaisiin seikkoihin kuin kumppanin keskuspankin ja valtiovarainministeriön hallintojärjestelmien yleinen laatu, hallinnolliset menettelyt, valvonta- ja seurantatoiminnot, tietotekniikkajärjestelmien turvallisuus sekä riittävät sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen valmiudet.

Toinen riski liittyy siihen mahdollisuuteen, että kumppani ei täytä ehdotetuista makrotaloudellisen rahoitusavun lainoista johtuvia maksuvelvoitteitaan, jotka sillä on EU:ta kohtaan (maksukyvyttömyys- tai luottoriski). Näin voisi käydä, jos esimerkiksi kumppanin maksutase tai julkisen talouden rahoitusasema heikkenee huomattavasti nykyisestä.

Sisäiset valvontajärjestelmät

Makrotaloudellisen rahoitusavun käyttöön sovelletaan todentamis-, valvonta- ja tarkastusmenettelyjä, jotka ovat komission, mukaan lukien Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), ja Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen vastuulla, kuten varainhoitoasetuksen 129 artiklassa säädetään.

Ennakointi: Komission arvio hallinnointi- ja valvontajärjestelmästä edunsaajajamaassa. Komissio suorittaa tarvittaessa teknistä tukea tarjoavien konsulttien avulla rahoitusketjuja ja valvontaympäristöä koskevan operatiivisen ennakoarvioinnin kussakin edunsaajajamaassa. Kirjanpito menetelmiä, tehtävien eriyttämistä sekä keskuspankin ja valtiovarainministeriön sisäisiä/ulkoisia tilintarkastuksia analysoimalla varmistetaan moitteettoman varainhoidon kohtuullinen varmuus. Mahdolliset havaitut puutteet muutetaan ehdoiksi, jotka on täytettävä ennen avun maksamista. Tarvittaessa otetaan käyttöön myös maksuja koskevia erityisjärjestelyjä (esim. erillisiä tilejä).

Täytäntöönpanon aikana: Kumppanin määräaikaista ilmoituksia koskevat komission tarkastukset. Maksun suorittamisen edellytyksenä on 1) talouden ja rahoituksen pääosaston henkilöstön suorittama sovittujen ehtojen täyttämisen valvonta tiiviissä yhteistyössä EU:n edustustojen ja ulkoisten sidosryhmien (esim. IMF:n) kanssa, ja 2) talouden ja rahoituksen pääosastossa käytössä olevan rahoitusketjun (malli 2) mukainen tavanomainen valvontamenettely, johon sisältyy se, että rahoitusyksikkö varmistaa edellä mainitun avun maksamisen edellytyksenä olevien ehtojen täyttymisen. Talouden ja rahoituksen pääosaston jälkitarkastusryhmän virkamiehet voivat suorittaa makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyviä maksuja koskevia ylimääräisiä riippumattomia (asiakirjoja koskevia ja/tai paikalla tehtäviä) jälkitarkastuksia. Tällaiset tarkastukset voidaan käynnistää myös vastuussa olevan edelleenvaltuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän pyynnöstä. Maksujen keskeytyksiä ja lykkäyksiä, rahoitusoikaisuja (komission toteuttamia) ja takaisinperintätoimia voidaan tehdä tarvittaessa (toistaiseksi niitä ei ole tehty), ja ne on nimenomaisesti mainittu kumppanien kanssa tehdyissä rahoitussopimuksissa.

- 2.2.3. *Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikankohdan odotetuista virheriskitasoista*

Käytössä olevien valvontajärjestelmien, kuten operatiivisten ennakoarviointien ja jälkiarviointien, ansiosta makrotaloudellisen rahoitusavun maksujen tosiasiallinen virhetaso oli 0 prosenttia. Tiedossa ei ole tapauksia, joissa olisi esiintynyt petoksia, lahjontaa tai laitonta toimintaa. Makrotaloudellisen rahoitusavun operaatioilla on selkeä toimintalogiikka, jonka avulla komissio voi arvioida niiden vaikutuksia. Valvonta takaa varmuuden ja mahdollistaa toimintapoliittisten tavoitteiden ja painopisteiden saavuttamisen.

2.3. **Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi**

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suojatoimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Varojen petollisen käytön riskin pienentämiseksi on toteutettu ja toteutetaan useita toimia.

Lainasopimukseen sisällytetään ensinnäkin määräykset tilintarkastuksista ja muista tarkastuksista, petostentorjunnasta sekä varojen takaisinperinnästä petosten ja korruption yhteydessä. Rahoitusapuun aiotaan liittää toimintapoliittisia erityisehtoja, jotka liittyvät muun muassa julkiseen varainhoitoon ja joilla on tarkoitus lisätä tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja vastuuvollisuutta. Rahoitusapu maksetaan erilliselle tilille kumppanin keskuspankkiin.

Varainhoitoasetuksen mukaisesti komission yksiköt ovat tehneet lisäksi operatiivisen arvioinnin selvittääkseen, tarjoavatko ohjelmaan sisältyvän tuen, mukaan lukien

makrotaloudellisen rahoitusavun, hallinnoinnin kannalta merkitykselliset Moldovan hallintomenettelyt ja rahoitusketjut riittävät takeet. Arviointi tehtiin vuonna 2020, ja se koskee muun muassa talousarvion valmistelua ja toteutusta, sisäistä julkisen varainhoidon valvontaa, sisäistä ja ulkoista tarkastusta, julkisia hankintoja, käteisvarojen ja julkisen velan hoitoa sekä keskuspankin riippumattomuutta. Myös EU:n edustustot kyseisissä kumppanimaissa ja -kohteissa seuraavat kehitystä tiiviisti. Komissio käyttää myös budjettitukea auttaakseen kumppanien viranomaisia parantamaan julkisia varainhoitojärjestelmiään, ja näitä toimia tukevat voimakkaasti myös muut avunantajat.

Lisäksi rahoitusavun käyttöön sovelletaan todentamis-, valvonta- ja tarkastusmenettelyjä, jotka ovat komission, mukaan lukien Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), ja Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen vastuulla, kuten varainhoitoasetuksen 129 artiklassa säädetään.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menupuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Moni- vuotisen rahoitus- kehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM ¹³	EFTA- mailta ¹⁴	ehdokasmai- lta ¹⁵	kolmansil- ta mailta	Varainhoito- asetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitett rahoitusosuudet
	14.02.01.70.06 [makrotaloudellisen rahoitusavun lainat – ulkosuhdetoimien takuujärjestely]	JM	EI	EI	EI	EI
	14.20.03.01 [Avustuksina myönnettävä makrotaloudellinen rahoitusapu]	JM	EI	EI	EI	EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat – Ei sovelleta

¹³ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

¹⁴ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

¹⁵ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

- Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	6	Otsake 6 – ”Naapurialueet ja muu maailma”
--------------------------------------	---	---

Pääosasto: ECFIN			Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	YHTEENSÄ
• Toimintamäärärahat								
Budjettikohta ¹⁶	Sitoumukset	(1a)		10,8				10,8
14.02.01.70.06 [makrotaloudellisen rahoitusavun lainat – ulkosuhdetoimien takuujärjestely]	Maksut	(2 a)		10,8				10,8
Budjettikohta	Sitoumukset	(1b)		30				30
14.20.03.01 [Avustuksina myönnettävä makrotaloudellinen rahoitusapu]	Maksut	(2b)		20	10			30
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ¹⁷								
Budjettikohta		(3)					0,15	0,15
14.20.03.01							0,15	
PO ECFINin määrärahat	Sitoumukset	=1a+1b +3		40,8			0,15	40,95

¹⁶ Virallisen budjettinimikkeistön mukaisesti.

¹⁷ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

YHTEENSÄ	Maksut	=2a+2b +3		30,8	10		0,15	40,95
• Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)		40,8				40,8
	Maksut	(5)		30,8	10			40,8
• Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)					0,15	0,15
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN 6 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=4+ 6		40,8			0,15	40,95
	Maksut	=5+ 6		30,8	10		0,15	40,95

Jos ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia useampaan otsakkeeseen, toistetaan edellä oleva osa: (milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella))

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	7	Otsake 7 – EU:n yleinen hallinto
---	---	---

Tämän osan täyttämässä on käytettävä [rahoitus selvityksen liitteessä](#) (sisäisten sääntöjen liite V) olevaa hallintomäärärahoja koskevaa selvitystä, joka on laadittava ennen rahoitus selvityksen laatimista. Liite ladataan DECIDE-tietokantaan komission sisäistä lausuntokierrosta varten.

Pääosasto: ECFIN			Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	YHTEENSÄ
Henkilöresurssit			0,034	0,044	0,022	0,011	0,011	0,122
Muut hallintomenot				0,020	0,010			0,030
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Määrärahat		0,034	0,064	0,032	0,011	0,011	0,152
	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)		0,034	0,064	0,032	0,011	0,011	0,152

			Vuosi2 021	Vuosi2 022	Vuosi20 23	Vuosi2 024	Vuosi2 025	YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEISIIN 1–7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ (Viitemäärä)	Sitoumukset	=4+ 6	0,034	30,864	10,032	0,011	0,161	41 102
	Maksut	=5+ 6	0,034	30,864	10,032	0,011	0,161	41 102

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ↓	Vuosi 2021		Vuosi 2022		Vuosi 2023		Vuosi 2024		Vuosi 2025		YHTEENSÄ		
	Tyyppi ¹⁸	Numero	Kustannus	Numero	Kustannus	Numero	Kustannus	Numero	Kustannus	Numero	Kustannus	Kokonaismäärä	Kustannukset yhteensä
ERITYISTAVOITE NRO 1 ¹⁹													
– Tuotos 1	Maksetut avustukset			1	20	2	10					3	30
– Tuotos 2	Ulkosuhde-toimien takuu-järjestelyn rahoittaminen			3	10,8							3	10,8
– Tuotos 3	Jälki-arviointi									1	0,15	1	0,15
Välisumma, erityistavoite 1		–	–	1	20	5	10	–	–	1	0,15	7	30,15
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ		–	–	1	30,8	5	10	–	–	1	0,15	7	40,95

¹⁸ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

¹⁹ Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

3.2.3. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

– X Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	YHTEEN- SÄ
--	------------	------------	------------	------------	------------	---------------

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 7						
Henkilöresurssit	0,033	0,069	0,041	0,003	0,025	0,171
Muut hallintomenot		0,020	0,010			0,030
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 7, välisumma	0,033	0,089	0,051	0,003	0,025	0,201

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 sisällyttämättömät ²⁰						
Henkilöresurssit						
Muut hallintomenot						
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 sisällyttämättömät, välisumma						

YHTEENSÄ	0,033	0,089	0,051	0,003	0,025	0,201
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Henkilöresurssija koskeva määrärahararve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla

²⁰ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

3.2.3.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

– **X Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:**

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025
	• Henkilöstötaulukkaan sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)				
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	0,100	0,250	0,150	0,010	0,100
20 01 02 03 (EU:n ulkopuoliset edustustot)					
01 01 01 01 (epäsuora tutkimustoiminta)					
01 01 01 11 (suora tutkimustoiminta)					
Muu budjettikohta (mikä?)					
	• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)²¹				
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)	0,200	0,350	0,200	0,010	0,100
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)					
XX 01 xx yy zz²²	– päätoimipaikassa				
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa				
01 01 01 02 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - epäsuora tutkimustoiminta)					
01 01 01 12 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - suora tutkimustoiminta)					
Muu budjettikohta (mikä?)					
YHTEENSÄ	0,300	0,600	0,350	0,020	0,200

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenetelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	<p>Linjan D johtaja: Operaation valvonta ja hallinnointi, yhteydet neuvostoon ja parlamenttiin päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseksi, neuvottelut yhteisymmärryspöytäkirjasta Moldovan viranomaisten kanssa, kertomusten tarkastelu, virkamatkojen johtaminen ja ehtojen noudattamisessa saavutetun edistymisen arviointi.</p> <p>Linjan D yksikönpäällikkö / yksikönpäällikön sijainen: Johtajan avustaminen operaation hallinnoinnissa, yhteydenpidossa neuvostoon ja parlamenttiin päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseksi, neuvottelut yhteisymmärryspöytäkirjasta ja lainasopimuksesta (budjettipääosaston kanssa) Moldovan viranomaisten kanssa, kertomusten tarkastelussa ja ehtojen noudattamisessa saavutetun edistymisen</p>
---	--

²¹ Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

²² Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

	<p>arvioinnissa.</p> <p>Budjettipääosasto (johtajan alaisuudessa toimivat yksiköt E1 ja E3): Lainasopimuksen valmisteleminen, siitä neuvottelemine Moldova viranomaisten kanssa sekä asiasta vastaavien komission yksiköiden hyväksynnän saaminen ja molempien osapuolten allekirjoitusten hankkimine. Lainasopimuksen voimaantulon seuranta. Lainan (Lainojen) ottamista koskevien komission päätösten valmisteleminen, maksupyynnön(-pyyntöjen) seuranta, pankkien valinta, varainhankintatoimen(-toimien) valmistelu ja toteutus sekä varojen maksamine Moldovalle. Lainan takaisinmaksun seuranta koskevien taustapalvelujen (back office) toteuttamine. Näitä toimia koskevien raporttien valmisteleminen.</p>
Ulkopuolinen henkilöstö	<p>Makrotaloudellisesta rahoitusavusta vastaava ekonomisti (linja D): Päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan valmisteleminen, yhteydet viranomaisiin ja kansainvälisiin rahoituslaitoksiin, tarkastusmatkoille osallistumine, komission yksiköiden raporttien valmisteleminen ja rahoitusavun hallinnointiin liittyvät komission menettelyt, yhteydet operatiivisista arvioinneista ja jälkiarvioinneista vastaaviin ulkopuolisiin asiantuntijoihin.</p>

3.2.4. *Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehysten kanssa*

Ehdotus/aloite

- **X voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehysten kyseisen otsakkeen sisällä.**

3.2.5. *Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet*

Ehdotus/aloite

- **X rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.**

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- **X Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.**